

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002097

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-06-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кривошеева Ольга Володимирівна

2. Olga V. Kryvosheeva

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Дата захисту: 27-05-2024

Спеціальність за освітою: Театральне мистецтво

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 17.051.098

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35.09

Тема дисертації:

1. Організаційно-педагогічні умови використання ігрового тренінгу в професійній підготовці майбутнього актора
2. Organizational and pedagogical conditions for the use of game training in the professional training of a future actor

Реферат:

1. Кривошеєва О. В. Організаційно-педагогічні умови використання ігрового тренінгу в професійній підготовці майбутнього актора. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). – Запорізький національний університет, Запоріжжя, 2024. У дисертації запропоновано рішення актуальної науково-педагогічної проблеми, пов'язаної з підготовкою майбутнього актора до професійної діяльності. Дослідження зосереджується на вивченні теоретичних засад використання ігрового тренінгу в професійній підготовці майбутнього фахівця, а саме: гра як педагогічний феномен культури в контексті ігрового тренінгу (сутність, характеристики й наукові підходи); європейський контекст становлення акторського тренінгу (витоки й класичні контури професійної підготовки майбутнього актора); ігровий тренінг у системі професійної підготовки майбутнього актора. Проаналізовано освітньо-професійні програми спеціальності

026 «Сценічне мистецтво» рівня бакалавр закладів вищої освіти України та сучасну акторську практику. Дослідження феномена гри репрезентовані у двох наукових позиціях. Перша передбачає аналіз і розробку фундаментальних теоретичних положень гри як основного виду діяльності людини; друга – дослідження гри в контексті певних галузей знань (філософії, педагогіки, психології). З'ясовано, що гра тісно пов'язана з естетикою, яка проявляється у формах, засобах і безпосередньо в процесі її розгортання, це здебільшого формує в особистості естетичне ставлення до навколишньої дійсності й естетичні особистісні якості. Розглянуто акторський тренінг, який є ключовим складником практичної підготовки у формуванні майстерності майбутнього актора. Детально досліджено генезу акторського тренінгу – його витoki, становлення й еволюцію у європейському контексті. Аналіз історії акторського тренінгу дозволив визначити його місце і значення в професійній підготовці актора, а також виявити спрямованість тренінгових вправ на розвиток акторської психофізики. Розглянуто філософію театру Леся Курбаса, яка базувалася на найсучасніших наукових ідеях того часу, а також філософські й естетичні погляди відомих режисерів (Є. Гротовський, Е. Барба, А. Арто, Б. Брехт, П. Брук). З'ясовано, що сьогодні для педагога з акторської майстерності критично важливим є усвідомлення методології проведення акторського тренінгу, визначення послідовності використання дидактичних методів, прийомів і вправ, що сприятиме розвитку комплексного й цілісного психофізичного апарату майбутнього актора. У дисертації розглянуто освітньо-професійні програми підготовки здобувачів вищої освіти першого рівня бакалавра за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво» чотирьох вищих навчальних закладів України та з'ясовано, які загальні й фахові компетентності необхідно формувати в майбутнього актора в процесі професійної підготовки; які сучасні вимоги висуваються до студента з урахування специфіки акторської професії; яке місце посідає тренінг як форма навчання в освітньо-професійних програмах. Проаналізовані в роботі освітньо-професійні програми підкреслили необхідність включення тренінгу з акторської майстерності до обов'язкових компонентів освітніх програм, що забезпечує розвиток комунікативних навичок. Завдяки тренінгу відбувається розуміння глибинних почуттів, вивчення вербальної і невербальної комунікації, розвиток емоційного інтелекту. Досліджено практику застосування тренінгу в підготовці майбутнього актора як зарубіжними, так і вітчизняними викладачами, проілюстровано різноманітність і багатогранність досвіду використання ігрових вправ. У роботі наведено анонс публікацій відомих зарубіжних акторів-викладачів (К. Баркер, А. Боал, К. Джонстоун, Б. Мерлін, В. Сполін), що дозволив структурувати їхній досвід, яких продемонстрував сутнісні особливості гри в акторському тренінгу. Представлено практики застосування тренінгу в професійній підготовці майбутнього актора в українських закладах освіти, що спрямовані на формування й розвиток професійних компетентностей, знань, умінь і навичок, необхідних для здійснення творчої фахової діяльності у сфері сценічного мистецтва (В. Саган, В. Семенцов, Н. Стадніченко, В. Хім'як). Аналітично оцінено сутність ігрової діяльності як педагогічного феномена та його роль у формуванні професійної готовності майбутнього актора, визначено значимість ігрових методів навчання в сучасних освітніх практиках.

2. Kryvosheeva O. V. Organizational and pedagogical conditions for the use of game training in the professional training of a future actor. – Qualifying scientific work on manuscript rights. Dissertation for obtaining the scientific degree of Doctor of Philosophy in specialty 015 Professional education (by specialization). – Zaporizhia National University, Zaporizhia, 2024. The dissertation offers a solution to an actual scientific and pedagogical problem related to the preparation of a future actor for professional activity. The study focuses on the study of the theoretical foundations of the use of game training in the professional training of a future specialist, namely: the game as a pedagogical phenomenon of culture in the context of game training (essence, characteristics and scientific approaches); the European context of the formation of acting training (origins and classical contours of the professional training of a future actor); game training in the system of professional training of the future actor. The educational and professional programs of the specialty 026 "Scenic Art" at the bachelor's level of higher education institutions of Ukraine and modern acting practice were analyzed. Studies of the game phenomenon are represented in two scientific positions. The first involves the analysis and development of the fundamental theoretical provisions of the game as the main type of human activity; the second is the study of the game in the context of certain fields of knowledge (philosophy, pedagogy, psychology). It was found that the game is closely

related to aesthetics, which manifests itself in forms, means and directly in the process of its deployment, it mostly forms in the individual an aesthetic attitude to the surrounding reality and aesthetic personal qualities. Actor training is considered, which is a key component of practical training in shaping the skills of a future actor. The genesis of actor training - its origins, development and evolution in the European context - has been studied in detail. The analysis of the history of acting training made it possible to determine its place and significance in the professional training of an actor, as well as to reveal the focus of training exercises on the development of acting psychophysics. The philosophy of the theater of Les Kurbas, which was based on the most modern scientific ideas of that time, as well as the philosophical and aesthetic views of famous directors (E. Grotovsky, E. Barba, A. Artaud, B. Brecht, P. Brook) is considered. It was found that today for an acting teacher, it is critically important to understand the methodology of acting training, to determine the sequence of using didactic methods, techniques and exercises, which will contribute to the development of a complex and integral psychophysical apparatus of the future actor. The dissertation examines educational and professional training programs for students of higher education of the first bachelor's degree in the specialty 026 "Scenic Art" of four higher educational institutions of Ukraine and finds out what general and professional competences need to be formed in the future actor in the process of professional training; what are the modern requirements for the student, taking into account the specifics of the acting profession; what is the place of training as a form of education in educational and professional programs. The educational and professional programs analyzed in the work emphasized the need to include training in acting as a mandatory component of educational programs, which ensures the development of communication skills. Thanks to the training, there is an understanding of deep feelings, the study of verbal and non-verbal communication, and the development of emotional intelligence. The practice of using training in the preparation of the future actor by both foreign and domestic teachers was studied, the diversity and multifaceted experience of using game exercises was illustrated. The work includes an announcement of the publications of famous foreign actor-teachers (K. Barker, A. Boal, K. Johnstone, B. Merlin, V. Spolin), which made it possible to structure their experience, which demonstrated the essential features of acting in acting training. The practice of applying training in the professional training of a future actor in Ukrainian educational institutions aimed at the formation and development of professional competence, knowledge, abilities and skills necessary for the advancement of creative professional activity in the field of stage art is presented (V. Sagan, V. Sementsov, N. Stadnichenko, V. Khimyak). The essence of game activity as a pedagogical phenomenon and its role in shaping the professional readiness of the future actor is analytically assessed, the significance of game teaching methods in modern educational practices is determined.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0121U112155

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Kryvosheieva O., Zelenina N., Schevchenko T., Vanieieva M., Acting mastery: the modern dimension. *Conhecimento Diversidade*. Volume 15 issue 37, Published: ARR, 2023, P. 210-222. Web of Science
- Lokarieva H. V., Kryvosheieva O. V., Game training in the professional preparation of future actors: a content analysis of the phenomenon. *Contemporary problems of pedagogy amidst the European integration of educational environment: theory and practice: Scientific monograph*. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2023. P. 189-198.

- Кривошеева О. В. Уява як один із основних елементів у формуванні психотехніки майбутнього актора. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: збірник наукових статей. Харків, 2020. Випуск 56. С. 299–311.
- Локарева Г. В., Кривошеева О. В. Творче самопочуття викладача як провідна умова використання ігрового тренінгу у професійній підготовці майбутнього актора. Вісник Запорізького національного університету: збірник наукових праць. Педагогічні науки. 2020. № 2 (35). С. 257–265.
- Кривошеева О. В. Екстраполяція наукових положень в теоретичну розробку проблеми ігрового тренінгу в контексті професійної підготовки майбутнього актора. Вісник Запорізького національного університету: збірник наукових праць. Педагогічні науки № 4(44), 2022, С. 49–55.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U112155

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Локарева Галина Василівна

2. Halyna V. Lokareva

Кваліфікація: д.н, професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0828-7387

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лимаренко Лідія Іванівна

2. Lidiia I. Lymarenko

Кваліфікація: д.н, професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2901-8429

Додаткова інформація:**Повне найменування юридичної особи:** Херсонський державний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02125609**Місцезнаходження:** вул. Університетська, буд. 27, Херсон, 73003, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Сорока Ольга Вікторівна

2. Olha V. Soroka

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-1483-8974**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка**Код за ЄДРПОУ:** 02125544**Місцезнаходження:** вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Стадніченко Надія Василівна

2. Nadia V. Stadnichenko

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-7625-4416**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Запорізький національний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02125243**Місцезнаходження:** вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:**

